

GAZETA

TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mer-
curea si Duminec'a, F6i'a,
candn concedu ajut6riele. —
Pretulu: pe 1 anu 10 fl
pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri e-
sterne 16 fl. v. a. pe unu anu
s6u 3 galbini mon. sunat6ria.

Se prenumera la postele c.
r., si pe la DD. correspon-
denti. — Pentru serie 6 cr.
Tacs'a timbrala a 30 cr. de
fiacare publicare

MONARCHIA AUSTRIACA.

Transilvania.

Cum se scria connumele nero- manesci in limb'a roman6sca?

— Dela Orastia se public6 in „K. K6z-
l6ny“ din 5 Aprile Nr. 40 unu articulu veni-
nosu asupra intregului modu de alegerea depu-
tatiloru in acelu orasiu, cum si asupra respec-
tivei comisiiu electorale si totuodata asupra
Dlui Ioanu Bal6m6ri, vorbindu totuodata despre
romanii din orasiu si scaunu cu cea mai mare
urgie si despretuire. Articululu nu e subscrisu
de nimeni ci e pus sub elu „Mai multi,“ ad.
elu a esitu sub masc'a anonimitatii, care se
p6te porta fara sfi6la mai alesu atunci, candu
cineva are placere de a fi f6rte ner6sinatu,
buna-6ra c6 si unele m6sce din balurile de
slugoi si cocisi. Incriminarile insirate in ati-
sulu articulu asupra romaniloru s6mana c6 si
cum aru fi culesse dintre nenumeratele proteste
si vaieraturi, cate s'au publicatu in diariile ro-
manesci din partea romaniloru asupra ungu-
riloru la diferitele ocazii de alegeri. Ale re-
nfrunta pe acelea nu este treb'a n6stra, ci
curatu numai a locuitoriloru romani dela Orastia.
Unu singuru punctu inse din aceleasi nu'l
potem trece nici noi cu vederea, unu punctu
acela, care la prim'a vedere s'ar para ne'insem-
natoru, candu totusi lucrulu sta cu totul din
contra.

Se spune adica in susu citat'a corespun-
dintia din „K. K.“, ca catalogulu alegatoriloru
a produsu unu scandalu comunu atatu la burgarii
maghiari, catu si la sasiu din Orastia, pentruc
acelu dascalu romanescu carele fusese numitu
actuaru elu comisiiu, a romanitu adica a scrisu
numele loru cu ortografia roman6sca, precum:
in locu de G6nczi, Schenk, Papp K6roly, Szat-
m6ri, Gy6rffi, Schuler, Nagy, Forrai, Sz6kely,
etc. schimosindule in Ghentii, Siencu, Popu Ca-
roli, Sacumare, Ghiurfu, Siuleru, Naghi, Foroi,
Sechei. „Acelu dascalu prosticelu crede, ca ne
aflamu in Dacoromania si ca elu are dreptulu
de a ne romani inca si numele n6stre (ale un-
guriloru si sasiloru).“ Cu aceste cuvinte in-
cheie scriitorulu mascatu invinuirea ridicata a-
supra romanirii numelorunguresi si sasesci.

D6ca noi amu avea a face aici numai cu
incriminarile desu citatei corespondintie ungu-
resci, responsulu s'ar potea da pentru astadata
f6rte usioru prin proverbulu ungurescu: Vak
veti vil6gtalannak. Scriitorii, diaristii, functionarii
publici, 6ra mai vertosu dascalii si profesorii de
natiunalitate maghiara s'au folositu nu numai
in secolulu nostru, ci si in cele trecute, de oca-
siuni inmiite spre a maghiarisa mai multe mii
de nume de a le pers6neloru, familiiloru, tienu-
turiloru si sateloru etc. curatu romanesci, 6ra
ac6sta o au facutu si o mai facu ei din prin-
cipiu si intru intielesulu unei politice geniale
strinsu nationale, imprumutate in catuva si dela
alte pop6ra subjugat6re. Intru asemenea cativa
procopsiti sasi se apucasera inca nainte de 1848
a germanisa numele la o multime nenumerata
de orasie si sate de ale Transilvaniei, 6ra din
timpulu absolutismulu de diece ani avemu si o
charta a tierii, pe care nu numai orasie si sate,
ci si tienuhuri intregi se vedu germanisate fara
picu de sfi6la si rusine. Pana la an. 1848
multi romani 6ra s6u slabi de angeru, s6u sim-
plii destulu, pentruc6 nu numai se suferu, ci
inca se se si bucuru, ca in locu de connume-
le stravechii alu familiei loru capata altulu
bastardu s6u schimositu si corcitu. Catal6gele
sc6leloru, listele regimenteloru si tabelele de
contributiune sunt pline de asemenea schimosi-
turi si scalambaturi. — De candu dnii Laurianu
si Maiorescu in 1848/9 reflectara la ac6sta tica-

losia si slabitiune mai alesu pe tinerime, de a-
tunci unii caditura in altu estremu, adica de a'si
parasi connumele parintescu, a lua inse cate
unulu anticu, precum o facea germanii pe la uni-
versitatile cele pedante mai alesu in sec. 16 si
17 ca 'si latinira connumele cu ridicat'a, precum
de es. Aepinus, Casaubonus, Camerarius, Cella-
rius, Closius, Crusius, Coccejus, Fabricius, Lip-
sius, Textor, Tauricius, Scaliger, Salmasius,
Scippius etc. etc. — Altii au mersu si mai de-
parte alterandu pana si numele propriu s6u
adica numele din botesu.

Neplacutele urmari ale acestoru capritiuri
omenesci sunt invederate, ele au, precum ve-
diuramu tocma si estimpu cu ocaziunea oatorva
alegeri, injuriintia mare inca si asupra eserci-
tarii drepturiloru civile si politice. Din t6te
eeseemplele inse celu dela Vintiulu de diosu este
mai batatoru la ochi; 6ra despre aceia tacemu
astadata, carii din cauza ca'si schimbasera nu-
mele, in catu se nu se p6ta comproba identi-
tatea pers6nei, au perdutu si mai perdu stari si
averi cu totul.

Intr'aceea statulu intrebării este astadata
numai: D6ca se cuvine c6 romanii numele
neromanesci se le scriu cu ortografia ro-
man6sca si dupa cum cere geaiulu limbei ro-
manesci. Spre a responde respicatu la intre-
barea ac6sta, trebue se distingemu aprigu intre
nume din botesu s6u propriu si iutre
connumele familiei s6u alu pers6nei. Cu nu-
mele din botesu nu avemu aici a face nimicu,
pentruc6 partea cea mai mare a aceloru este 6resi-
cum fisata in ritualele bisericesci, dupa care
este datoru fiacare ale pronun6ia si cu atatu
mai virtosu ale scrie, de es. Ioanu, 6ra nu Ionu,
Iuonu, Ionitia, Nitia, Ninica, Nica, Nicu, Ienache
(pe grecesce), Iancu (pe tieganesce) s. c. l. Cu
atatu mai multu suntemu datoru a respecta
connumele cu t6ta ortografi'a loru pana la o
litera intocma precum vedemu ca'lu scrie fia-
care pe alu seu. Germanii se tienu f6rte va-
tamati, candu le schimosesci connumele, 6ra fran-
culu si anglulu sunt in stare de a te provoca
la sabia si la revolveru, candu vei cutesa ale
altora connumele loru. Inse cum ar si potea
indestula cineva s6u etimologi'a s6u foneti6a,
s6u pe amendoua respicate prin atatea ortografii
in o singura ortografia? De es. ae, 6, 6, gy,
ty, etc., cum le vei scrie in romanescu s6u si
italienescu? Cu atatu mai virtosu se lasamu
noi romanii connumele unguresci si sasesci pre-
cum le scriu ei dupa ortografi'a loru, cu catu
romanii n'au cugetatu niciodini6ra a recuta
dintre unguri si sasi ori germani spre a'si imulti
numarul loru. Inse intocma se facemu si noi
un punctu de on6re din pastrarea neatinsa a
numelui si connumelui nostru, prin urmare nici
se suferimu scalambaturi de ale babeloru si
doicelor, nici schimosituri de a le altora. Cu
alte cuvinte: fiacare familia roman6sca se se
simtia indatorata a'si insusi cate unu connume,
carele se remana pentru totu viitorulu nestra-
mutatu; totuodata se ne silimu a terge si cas6
dintre poporu inca si nenumeratele asi6 numite
poreclituri s6u numituri de bajooura, dintre care
o multime nespusa a intratu si pana acum s6u
din lenea, s6u din reiatia logotetiloru m6ujitori
si necunoscatiori nici de limba nici de 6meni
in matricule, in tabele s. c. l; 6ra aceia carii
isi dau pruncii la sc6la, se nu mai suferu a li
se schimba s6u macar altera connumele. Au nu
vedemu noi, cum alti 6meni trufasi pe connume-
le loru aru fi in stare se te impuscu d6ca
le-ai schimba de es. pe y in i, pe eo in 6,
pe 6 in i s. a. s. a. Adaugemu la t6te ace-
stea, ca in privintia schimbariie connume-
loru ecisista si legi anumite, care inca tre-
bue se fia respectate.

Noi nu scimu d6ca si pana in catu cutare
dascalu s6u insasi comisiiunea din Orastia au

schimbatu numele unguiloru si ale sasiloru,
de aceea noi cu observatiunile nostre nici n'am
voitu a'i dascalii pe dumnealoru, ci ne folosi-
ramu numai de ocaziunea data cu atatu mai
virtosu, ca dela unu timpu in6ce se mai ridi-
casera si in alte diarie romanesci voci tari in
contra deformarii numelor si a connumelor, la
care t6te noi pana acum amu tacutu numai din
caus'a altoru afaceri numerosu, macarca sunt
cativa ani, decandu stamu gata de a combate
intre altele inca si bajocuirea s6u grecirea si
slavonirea pana si tieganirea mai multoru nume
din botesu in tierile romanesci, in care nero-
manii in timpulu slovenismulu, in alu fanarioti-
loru (1716—1820) si alu deseloru ocupatiuni
rusesci inca'si incercasera noroculu de a despoi6
pe romani de t6te semnele caracteristice a le
natiunalitatii loru, in urm'a oaroru incercari apoi
s'au asiptu atatea nume neromanesci la familii
curatu romanesci. Scimu noi pre bine, ca se
afla si unu numeru f6rte insemnatoru de nume
si connume, a caroru origine se perde cu totul
in vechimea timpuriloru, in catu radecin'a loru
nu o va mai afla nici unu filologu alu Europei;
aici inse nicidecum nu ne este vorba de nume
de ale familiiloru, locuriloru, tienuuriloru
conrescute cu natiunea, invescute 6resicum in fin-
ti'a ei, in catu ele facu chiaru o parte consti-
tutiva esentiala a istoriei asi6, catu ac6sta fara
acelea nume nici ca s'ar mai potea scrie nici
intielege; inse Ienake (Ioanu), Mitioa Trake,
Take (Dimitrie), Iordake, Iorgu, Gitza (Georgie),
Naie (Niculae), Kostake, Pavelake, Pe-
trake, Doksake, Sotirake, Stefanake, Nedelku,
Lamburu, Panaiotu, etc., 6r' altele femeiesci, pre-
cum Zultana, Zulta (turco-arabice), Tarsitia,
etc. n'au a face nimicu nici cu patri'a, nici cu
natiunea, nici cu istoria romaniloru, precum
n'au a face connumele in **its, sky, of, ow**
etc., nici cele unguresci in ai, ei, y, lyi, nyi,
tyi etc. Acestea si alte asemenea terminatiuni
finale bastarde se potu delatura usioru fia ma-
caru si prin oererea de invointia formalu a re-
gimulu. Subscrisulu totudeauna se apar6 in vi6-
ti'a sa pana si de umbr'a fanaticismulu natiu-
nalu; atunci inse candu altii se folosescu pana
si de numele 6meniloru de a ridica voce mare
asupra natiunii si a drepturiloru ei, atunci ne
punemu si noi in stare de aparare dupa
principiulu care in gur'a filosofiloru suna: mo-
deramen inculpat6e tutel6e. B.

Politic'a n6stra IV.

„Korunk“ au publicatu un siru de articoli
politici, referitori la cele mai ardi6tre cestioni
vitale ale patriei; in alu III. ne au descoperitu;
cumca bar. Vesselényi Miklos, studiendu actele
dietale, care esista in Ard6lu, au venit la acea
parere, cumca ardealulu nu mai posedu conditiu-
nile recerute pentru subsistintia si autonomi'a de
statu, nu mai posedu conditiunile vitali, si fac-
torii organici pentru o legislatiune autonomu;
cu un cuventu, nu mai este in stare a pastra
viatia de statu constitutionalu, ci va pica subt
absolutismu, deci c6 se impedece aceasta, nu-
i remane altu ceva, decatu a se uni si a se con-
topi in Ungaria . . . .

Acum in articulu alu IV ne descopere —
program'a politica — pur6sa din capulu lui Ves-
selényi; deci cugetu a fi de mare interesu pen-
tru publiculu cetitoriu, a cun6sce aceasta pro-
grama, care ne descopere politic'a maghiarilor
ardeleni, cari astadi predomnescu de nou in Ar-
dealu, si s'au infaciosiatu la Pesta, spre realisa-
rea acelei programe.

Articululu suna precum urm6za:

„In articulu antecedentu am infaciosiatu
pe largu acea programa alu Vesselényi, pe
care a urmat'o dinsulu in provintia Ardealulu

si pe care au facutu, de a primit'o si marturisit'o scól'a lui —

„Precum am aratatu; principiulu fundamentalu, a fostu: — a combate fara incetare pe regimu — a suspiciuna organele regimului — cá astfelu — spiritele se se tiena in ferbere — a nu aduce nice una lege noua — si a le face tóte aternátore dela efectuira uniunei — „unio“.

„Déca vomu calcula numai dela diet'a din 1834 totusi vomu vedé, cumoa sunt mai multu de 32 de ani, de candu totu acésta programa o continua si sustienu.

„Acum stamu in acela stadiu, candu séu ca reesimu cu — unio —, si apoi tóte sunt in ronda buna — séu ca nu reesimu, si atunci s'au perdutu 30 ani lungi din viati'a natiunei — intr'unu tempu, in care Europ'a au inaintatu cu puterea vaporului — ér' Ungari'a (az anyahon) au infintiatu mari reforme — inse in Ardélu natiunile socie abié au devenitu la unele eluptari simple.

„Dupa intrerumperea absolutismului Metternichianu, in Ardélu au fostu diete, in aceste 4 diete, conformu, programului, au scosuo la cale, catu n'au adusu nice una lege macaru afara de dieta a cincioa dela 1848, care in urma au pronunciatu — unio — si a inarticulatuo.

„Cumca acésta programa a fostu cutesata, e superfluu a o spune, e desulu déca scimu cine au formulatuo; a fostu temeraria, precum au fostu tóte cugetarile lui Vesselényi, care, neplacundu-i cararile cele ocolitóre ale lui Szechényi, si fiindu convinsu despre dreptatea procesului politicu alu natiunei, n'au cersitu dreptate, ci au pretins'o.

„Ne vomu mai întórce la dejudecarea acestei programe, de astadata numai atata insemnamu, cumca au fostu program'a unui oratoru, care cerca trecere pentru tóte vorbele sale, si nu multa-si batea capulu, ca óre faptele lui respundu fraseloru sale poetice. — A fostu program'a unui boieru avutu, care ducundu-se la congregatiuni, lasa acasa o economia bine ordinata, a fostu programa unui capu de partita, care, déca ar fi fostu vorba despre deprinderi belice, la cari nu erá temere de glóntie, de opunere seriósá, si de pierderea bataliei, ér' despre retragere nice vorba nu era, ar fi fostu instare a compune planuri atatu de eminente, catu fia cine s'ar fi miratu, cá de unu beliduce escelinte.

„Programa acésta cerea, dela intréga scóla, atatu de mica portiune, — din cunóscearea de ómeni si de lume — din batera de capusi din sejiuntie — din astutia diplomatica si din intieptiunea unui barbatu de statu — catu nu póte fi mirare, déca acésta — politica epicurica — pentru carea era deajunsu elocuinti'a oratorica, fara intardiare si au capetatú partisans, — si au produsu una epocha in Ardélu, care acum, candu avemu a elupta batalii politice serióse, ér' nu productiuni belice teatrale — ne face se simtimu afundu, cumoa „vechia scóla“ politica ne au dechisu pucine cali spre castigarea destoniceii practice.

„Dar' ce se facemu — acum nevoia asta ni in gutu si de órace plebea — a tómeg¹⁾, — care e inchinatóre la politic'a lenei, care nu cere batera de capu, nu se póte abate dela ea — si de óre ce s'au facutu moda, a striga, cumca invetiaturile scólei mai nóue, sunt gresite — n'au remasu altu ceva, decatu a merge inainte — ér' regimulu, care e datoriu²⁾ a scóte natiunea din acésta pusetura — se recunósca necesitatea uniunei³⁾.

1) Pana acum numai romanii avea plebe — tómeg — ?! dar' éca! unionistii inca au tómeg. — Trad.

2) Óre regimulu nu are si alte datorintie? nu e datoriu a respecta si pretensiunile legale a le altoru natiuni? lucru de minune? pentruca plebea — a tómeg — o multime nepriceputa, nu se lapeda de famos'a programa, ce nu o pricepe, apoi regimulu se fia datoriu, cu calcarea tutoru altoru drepturi si factori vitali, a face se reusiese programa, cá se nu se periclitese natiunea . . . care? a tómeg? si óre cu programa esecutata este delaturatu pericululu dela toti, si toti sunt ferciti? . . . Trad.

3) Totu intr'una ni s'au spusu, cumca politiciii maghiari sunt sarea lumii politice — natiunea este culta, civilizata, inteligenta — a ei politica e singura ducátore la mantuire. — Romanii sunt nyers tómeg — barbati loru de incredere, sunt baiatiandrii in politica . . . acum éca! maghiarii inca au — tómeg — pe care nu lu potu capacita, — politiciii maghiari au facutu fiasco — si n'au remasu alta, decatu cá regimulu se le recunósca „unio“, ca altmintrea e mare pericululu. Trad.

„Dar' cu tóte aceste, discipulii acestei scóle, cari s'au infaciosiatu la Pest'a, nu debue se uite nice pe unu minutu bataru, cumca afacerile a loru 30 ani, le au adunatu tóte la unu punctu, adica la „unio“, si acum cá nescari ratiunanti publici stau in facia natiunei la diet'a din Pest'a.

„Dar' templandu-se se nu póta invinge — cá se tacemu de alta a nóstra stricatiune — apoi acele legi, care Ungari'a si le au datu in tempulu acela — acele ordonantie, care ni le au impusu regimulu Bachianu, — ne avendu ce face — cu capu ruptu — ar debui se ni le insusimu⁴⁾.

„Si óre sfetini se va? óre nu vomu fi de nou datu prada, la acea datina invecchita a regimului, de a pune in lucrare cele mai cardinale reforme, fara de dieta, si dietei urmatóre nu-i remane alta rola, de catu se le acceptese, bataru abia putemu crede cá, déca Ardélulu va remané de sine, se ne potemu mantui viatiune constitutiunala⁵⁾.

„Regimulu ardélenu, in anii din urma, v-nise la acelu cugetu, cá se si efectuiese ordonantie sub „egid'a“ indurarei — de misera plebs contribuens — care nu putemu dice, ca ar fi remasu fara de nice unu efectu, si cine ar puté precacula urmárele, déca regimulu ar da de nou preste asioma acésta in dictionariulu seu.

„Pe terenulu legislatiunei imediaté dinainte de 1848, in contra-i nu aflamu replica, ba nice legislatiunea nóstra cea mai betrana nu ne va subministra multu materialu de refutare.

„Ore cine va mai ajuta programa cea basata pe lene, de acum incolo? óre genesa acelu unicu articulu de lege, pe care lu amadusu inainte de 1848, nu va da, arma in mana acelor caroru le place, séu a pune legi fara de noi, ba nice in aceia nu vedu pré mare calcare de constitutiune, oa furamu administrati prin patente⁶⁾.

„Pentruca si de vomu uita noi, altii de siguru nu voru uita, cumca in tempulu stralucirei susnumitului regimu, am facutu totusi una lege, pe care ar fi fostu cu multu mai bine, a nu o fi facutu de locu, intielegemu urbariulu plasmuitu in 1847.

„Atunci steteau nu mai partite facia una cu alta⁷⁾ si totu s'a doveditu deplinu, cumca Ardélulu nu mai posede putere vitala organica pentru legislatiune, dar' cá se le facemu pe voia celoru, carii credu inca, cumca Ardélulu mai póte fi — statu — si mai póte avé — dieta — nu strica a sventura lucrulu.

„Candu la 1819, in Augustu, cont. Cziráky a venit la Clusiu, in fruntea unei mici comisiune de barbati ungureni, si au datu de scire, cumca au venit, se conscria Ardélulu, si se introduca urbariulu, opusetiunea de locu s'a ridicatu, si a inaltiatu graiu; cumca Ardélulu are trebuintia de dieta, fiinduca elu vrea se faca urbariu, au si reesitu, oatu conscrierea s'a facutu, inse introducere urbariului a remasu, si s'a facutu obiectu alu legislatiunei.

„Ungari'a inca la 1836, au introdusu urbariulu, au facutu unu urbariu, care au multiamitu, dupa putintia, pe poporu.

„Dar' ce s'au templatu la noi? aceea ce s'au templatu in mai multe casuri, conformu

4) Apoi dela astfelu de politica se astepti: resonu, cumpetu, ponderarea impregiariloru, respectarea drepteloru pretensiuni ale altora, binele si folosulu patriei si alu poporatiunei, legi, dreptu si intieptu? ! si se te poti intielege cu astfelu de politica, a carei devisa e: a periclitata totu, numai si numai, se invinga o politica ideala? ori cum o numesce autorulu — teatrala. . . ?!

5) Totu numai ei si éra ei! altii nu mai posedu sentimente constitutiunale, altii sunt inca totu „nulae“ numai. — Trad.

6) Adeveratu, ca-i stau omului mintile in locu, candu are se aléga intre programa dvóstra, si intre patente basate pe — resonu politicu, pe egalitate de drepturi, pe dreptate si umanitate, emise din partea monarhului constitutiunala? ! cu tóte ca nu ne intreceti nice in amorulu patriei, nice a vietiei constitutiunale . . . ne impingeti la lucruri, cari nu ne placu, apoi ne osinditi. . .

7) Dreptu ca numai partite, — tíera nu era reprezentata in acea dieta, ci numai partitele unei caste, care si astadi singura e reprezentata in Pest'a, dar' tíera nu e acolo . . . ; paradoxu lucru inse este, a trage consecutiunea dela nepotintia si neabilitatea acelei caste, de a mai sustien de sine — statulu Ardélului, — autonomia, — si legislatiunea lui, — la intréga poporatiune transilvana . . . tóte deatribele sofisticé adunate la unu locu, totu nu ne ar puté da convictiunea autorului.

programului, adica s'au totu pusu pedece legislatiunei nóue acum nu ne trebuia urbariu — urbariulu era dechiaratu de unu lucru de umanu — nóue ne trebuia rescumparare pe vecia; — a vorbi pentru urbariu numai era lucru destulu de popularu; — cei insetati dupa aplause, au cautatu altu campu mai florilatu, si multimea cea mare „a nagy tömeg“ n'a priceputu, cumoa din di in di ne facemu mai maiestrosi, in harnicia — de a nu face legi — de a cerca caus'a pentru neaducerea legiloru, airea — si in maiestria de a impedeoa introducerea de reforme — si totusi a remané omu popularu.

„Intre fase de aceste au venit in 1847 urbariulu pe mas'a dietei, in giurulu carei steteau trei partite, una, carea vrea urbariulu, alta, carea nu vrea, si a treia, carea vrea rescumparare pe vecia, si fiinduca ultraistii n'au spriginitu seriosu pe cei moderati, s'au nascutu urbariulu, acelu „specime“ imperfectu alu legislatiunei ardelené.

„Si cu oatu stamu astadi mai bine? Templandu-se se remanemu autonomi, acum candu tactic'a opusetiunei moderate are mai pucina trecere, de catu atunoi, acum candu si capulu celu cugetatoriu ei vine se amestieasca, vediendu noianulu afaceriloru multifarie, — acum, candu nu partite ar sta facia in facia, ci pretensiuni, parte drepte, parte nedrepte, de ale claseloru unoru natiunalitati neimpacate, — candu debue parasitu limanulu programei de asteptare lenósa — ce amu puté se asteptamu dela legislatiunea ardelená?⁸⁾“

„Ér' déca in diet'a ardelená va predominu partit'a democratia adeveratu constitutiunala, apoi si de va avé a perde multu tempu cu dispute segi, provocate prin frantura esita din scól'a programului si din acelorlate partite castice, totusi in urma, atragundu la sine capacitate aristocratico-liberale, va aduce legi salutarie, va organizá tíer'a, va indestuli pretensiunile cele drepte ale natiunalitatiloru pe temeiulu egalitatei de dreptu . . . spiritele se voru domoli, stim'a si increderea reciproca va prinde radecini, prin urmare; calea reformeloru salutarie va fi oblita si practicabila.

„Aceste inse nu potu avé locu lunga cugete si tendintie suprematisátore si lunga cinica ignorare de totu ce nu este aristocraticu si maghiaru. — Deci incetati dara, de a ve privi: de „to ego“ — de „domni esclusivi“ ai Ardélului; — lasati puterile vitali ale Ardélului in pace, cá se 'si póta pune casa in ronda de sine; de ora ce, precum singuri marturisiti, numai sunteti abili de a o face acésta singuri. . . !? “

„Acum intr'adeveru se va plini acelu propusu alu programei, „hogy rosznál egyéb a garatról le nem folyua.“

„Tocmai din asta causa patri'a astépta dela cei, carii au creditu si speratu in acelu programu, cá se-si implinésca datorintia, si se duca — „unio“ — la implinire.

„Scól'a cea vechia pune acum ecsamenu, dorimu cá se aiba succesu bunu.“

K ö v á r i L.

Autorulu acestui articulu este publicistu si istoricu de frunte in patri'a nóstra, deci nu póte fi indoieála, cumca n'ar fi cunoscatoriu si dejudecatoriu pré competentu asupra politiceii natiunei sale din trecutu si de facia.

Acésta impregiarare trebuie se imarésca interesarca p. t. publiculu pentru acestu articulu, care descopere politic'a antagonistiloru in tóta goliuniunea ei. . . .

Te transpune in tempii trecuti, candu te mirai: cum se póte, se mérga lucrurile atatu de innapodea! macarea tíer'a intréga, si anumu iobagimea asteptá cu mare sete ceva porniri mai spre bine, ér' natiunea romana tangiea in dorulu seu secularu dupa reforme de statu, cá se póta esi din fatal'a pusetiune . . . pe candu parintii patriei lucrau dupa programe, cá se tiena tóte — balta — cum erau, cu scopu de a nimici autonomi'a patriei. —

Brasiovu 2 Aprilu. Santele seibatori decursera aici la noi dupa datin'a vechia urmate ai de ecseursurile si jocurile suburbaniloru.

8) Nice unu bine „posito“ ca va domni partit'a programului — in diet'a — ajutata de alte partite castico-aristocratice — cari au predominu si in diet'a din 1866 vedi bine, ca templandu-se asta, nu se póte astepta nice unu bine, nice o inaintare, nice o reforma vitala si fructificátoria. —

Tempulu a fostu foarte frumosu. Seninulu de primavéra se ingana cu reascerea si reinvierea, ce o produse natur'a in vegetale; o mare alba evaporá de pe tóte delúrile delicióse miróse din florile pomiloru. Avemu inse a registrá si fapte laudabile, fapte de indurare, de umanitate, si simptome de ingrigire, pe lunga semne de a-si afía marirea si ambitiunea s'a intru a do vedi mandri'a nationala. Erá frumosu a privi, cum junimea popórala portá dearondulu tricolorulu nationalu pre pelerii, si vergure-le la gutu, pe peptu séu pe capu; semne, ca conscienti'a ambitiunii nationala se prefaca si in sangele poporului plebeu.

A dou'a di de pasci se publicá prin beserici, cumca in dumineca Tomei se va tiené adunare parochiala pentru alegerea reprezentantiloru besericii dupa noulu proiectu desbatutu in sinodulu din urma. Se asteptá, ca la Sibiu se va tiené sinodulu episcopescu metropolitanu, care erá si convocatu pe Dumineca Tomei, inse „Tel. Rom.“ ne spune, cumca din cauze momentóse neprevédute s'a amanatu tienerea acelei sinodu. Er' Ecs. S'a d. metropolitu Andreiu plecá in 11 Apr. ér' la Pest'a.

Plas'a negociatorésca a mai adausu in serbatorile acestea la faptele cele maretie dovedite si pana acum in folosulu publicu si mai veratosu pentru inaltiare instituteloru de cultur'a tenerimii, o alta fapta filantropica si de indurare, fiinduca a facutu o colecta frumósá pentru ajutorirea celoru lipsiti de pe Campia, din care eri tramisei 200 fl. v. a. la resp. comitetu, si subscrierile inca se totu mai continua. — Ceea ce privesce la starea nóstra politica, apoi opiniunea generala a tuturoru este, cá se nu ne tiamu noi copaculu de suptu petióre, ci deputatii nostri se se adune aci in tíera cum se adunasera dupa paretii dietei, si se astérna o reprezentatiune catra Maiestate, asteptandu pana la actulu incoronarii. — Comerciuulu nu se pré lauda cu avantajie multe, si scaderea pretiului la galbeni face o pedeca foarte mare in afacerile comerciale. Fruptele la campu au prospectu frumosu, sperantia de secerisiu bogatu. Starea sanetatiu inca e normala. Despre scóle de altadata.

Racovita. Inca la anulu 1852, candu o. r. comisiune incredintiata de inalt. regimu cu regularea posesiuniloru in teritoriulu fostulu 1. regimentu romanu de margine, caletorindu din comuna in comuna spre asculta cererile si dorintiele fostiloru granitari, venindu si in comuna aceasta spre acelu scopu, fostii granitari de aici pe langa alte postulate cerura si localitatile erariale, mai nainte cuartirulu capitanului de granitia cu curtea si gradina, spre folosirea materialulu aceluia la edificarea unei S. beserici nóue in gradina aceluia cuartiru.

Durere inse, ca cererea nóstra atatu cu privire la localitatile cerute, catu si la celelalte postulate fú de catra inclit'a c. r. comisiune regularóre de posesiunile granitariiloru si si de catra in. cancelaria anl. trans. respinsa.

Ne mai remase refugiulu catra grati'a imperatésca, care cautandu comun'a aceasta pre cale legitima i si vede adi dorirea s'a implinita, ca ce Maiestatea S'a o. r. apostolica dandu ascultare parentésca umiltei nóstre cereri si considerandu scopulu santu, care lu nutrimu, s'a induratu pre gratisu a ne concede gratisu localitatile de cuartirulu mai nainte alu capitanului de aici.

Resolutiunea pré inalta dt. 26 Augustu 1865 se publicá in 2/14 fauru a. c. prin inspectorele tractuale si senatore magistrat. Petru Rosca fiindu de facia si reprezentantele in. erariu c. r. comisariu de finantie D. Bienert, poporului in modu solenulu, accentuandu cumca comun'a nóstra singuru numai unui actu de gratia aln Mai. S'ale are de a multiami primirea localitatiloru cestionate.

Candu se aminti numele Malet. S'ale poporulu numerosu erupse la strigari entusiaticu „se traiésca! imperatulu.“ Dupa publicarea inaltei resolutiuni si factica predare a localitatiloru din partea in cerariu in proprietatea comunei notariulu comunulu Ioane Macelariu in numele comunei prin o cuventare acomadata solemnitati de facia manifestá marturisirea celei mai ferbinte multiamiri a nóstre catra pré bunulu si gratiosulu Imperatu si in. seu gubernu, si roga totuodata pre on. comisiune de facia, cá se binevoiesca a aduce la cunosciintia in. tronu votulu celu profundu de loialitate alu poporului oredin-

tiosu ft. mai nainte granitariu de aici. Acestea se intemplara in 2/14 fauru 1866.

Notariulu comunei Ioane Macelariu

Blasiu 23 Martiu 1866.

Unu ce curiosu!

(Capetu.)

Denunciariile false, cari vedemu ca au urmatu in corespondintiele despre alegerile dela Vingardu, si cari acum in insusi „Közlöny“ se afla cá false, inca nu numai cá nu facu onóre maghiariloru, dara asemenea sunt semaulu unei capriciositati mulieresce si politice nemature, carea se conduce de umora si sentimentalismu, éra uu de judecata matura barbatésca, si de aceea in catu nu atingu moralitatea de a dreptulu, romanii cu totu dreptulu le si despretiuescu, bene vedendu, ca cu densele patri'a nece de catu nu se apuna, éra autorii mai curundu ori mai tardiu remanu descoperiti in faci'a lumei de calumniatori falsi. Si chiaru de aceea si din parte-mi acele corespondentie, in catu cupriindu denunciari, nu cugetu lucru demnu, a ne mai demite in combaterea loru speciale, parte cá ele se ala cá false dechiarate in insusi jurnalulu, unde s'au publicatu; parte ca-ci cele template se potu vedé in tóta autenticitatea s'a si dupa adevéru; pentru acarua garantare suntemu in stare a ne dá man'a ori si carui maghiaru si ori si candu, — in Gazeta Transilvaniei Nru 19 a. c.

Dara se ne oprimu pucinu la solicitatiunea ce o face veneratulu capitulu metropolitanu din Blasiu unu corespondente cu „o“ suscrisu in Nru. 32 in „K. Közlöny.“ — Inse o spunemu in aiate, cá aici nu ne vine nece in cugetu de a aperi aosta venerata corporatiune, de o parte, eaci dens'a e de o pusetiune cu multu mai insemnata de catu cá unele corespondentie vosgaitorie de mintiuni, — precum e si aceea datata din cottulu Albei Inferiore si publicata in Nr. 32 alui Kol. Közlöny, — se o deoblege baremu in catu-va si moralu spre legitimarea pasiloru, cari afla cu cale ai pune in interesulu pacei, alu linistei patriei, si alu natiunei, in fruntea careia a benevoitu se o puna Provedenti'a; — parte ca-ci mi-lipsesce si impoternicirea spre acést'a. — Consideru inse casulu amesuratu impregiariloru temporali si scopulu de a erua: déca portarea maghiariloru din cottulu Albei inferiore caracterisata prin cels insirate in premise si prin acésta solicitatiune insemnésa ceva maturitate politica? — Si éta cá si aici trebue se o spunemu in aiate, cá autoriulu desu numitei corespondentie cu toti celi de o parere cu densulu dovedescu seau o malitia demna de despretiuita, seau o nematuritate politica, — solicitandu si controlandu pre veneratulu capitulu metropolitanu din Blasiu in portarea s'a; pre candu acelasi veneratu preste totu si nu singuraticii sei membri ou istori'a a-mana martori oculati si din parte si confaptuitori, dupa impregiarari activi si pasivi in evenimentele cele mai insemnate (politice nu belice) aci destulu de bene, cumca cu portarea tirana si ou insatosiarea de sange barbatii maghiari conducutori din 1848 intru nimica'au remasu in dreptulu celoru romani, ci inca in unele impregiarari iau si intreontu, si cá esperti cautandu in presente, vedu cumca aceli barbatii maghiari conducutori pre langa totu trecutulu ferosu alu seu sunt si acumu individi de autoritate publica si stau in fruntea trebiloru tiei; — necautandu la trecutulu care trebue se-lu acopere intunereculu — ne fiindu- asia onorificu nece romaniloru, dara diu nece maghiariloru, — si cautandu in presente, si vedendu ca candidatulu romaniloru acumu éra este cetetianu si supusu credintiosu Maiestatii S'ale Imperatului, cá si ori care altulu — fia si maghiarulu de cea mai inalta pusetiune — siau datu votulu aceluia cá unui cetatiénu credentiosu si unui romanu categoricu, care prin resolutiunea s'a a meritatu increderea natiunei sale. Ce va se dica dara aci solicitatiunea, in trebu de nou? déca nu malitia ori nematuritate politica!

Se mai vedemu in urma si amenintiarea: „De legyen! kövesse a román intelligencia saját belátását etc. Din partemi éta ce vedu intr' ins'a: fratii magiari cei de o parere cu corespondentele din Nro 32 alui „K. K.“ ceea ce au facutu sub totu decursulu dreptului istoricu reinviatu dela resturnatur'a din anulu trecutulu pana in tempulu de facie, lipsindune in catu au potutu de tóte drepturile, ne amenintia ca ni oru face o de aci in aiate?! Si apoi óre de ceea ce

avemu in spate mai avemu se ne tememu? Déca fratii maghiari in catu au potutu si potu ne-au pusu beleiu'a nationala in spate, ore mai avemu se ne tememu de amelintiari? Eu credu cá nu, oi din contra cugetu de o datorita nationala pentru unulu fia care romanu cá se implinésca postulatul desu numitei corespondentie: „Kövesse a román intelligencia saját belátását“ cu adausulu: „és ügyéjen magára,“ — si se nu mai amble cu palari'a in mana dupa maghiari, cari in tota Transilvani'a, se mai tacemu acumu de Ungaria, — unde au totutu si totu n'au facutu de catu nedreptatiri romaniloru, punendule intre altele cele mai feliarite piedeci, cá chiaru acumu, candu se tractéza de viatia se nu potemu capeté nece baremu barbatii, cari se ne represente in legelatiune dorintiele nóstre nationali. Ori in scurtu ce au avutu se dica alta eludarile romaniloru la alegerile de ablegati in tóte comitatetele?! Da Ce intielesu mai naturale póte se aiba postulatu: Kövesse etc? de catu aceea, cá noi romanii se ne vedemu de capu, ca maghiarii seau ingrigitu de sene. — B.

UNGARIA. Pest'a 10 Apr. Mane se va tiené siedinti'a casei deputatiloru si fiindu numerulu plenariu se voru continuá verificarile ardeleniloru; se voru alege cei 15 ardeleni la comisiunea pentru obiectele comune; ai reportulu comisiunii de 12 pentru alegerea de alte 7 comisiuni pentru diversele obiecte dietale se va pune in lucrare. In privinti'a uniunii Transilvaniei cu Ungari'a inca s'a proiectatu alegerea unei comisiuni, cu tóte ca cestiunea uniunii e rezervata corónie si facuta dependenta de conditionile, care le scimu din rescriptulu catra diet'a din Clusiu. —

AUSTRIA INFER. Vien'a 9 Aprile. Caus'a austriaco-prusiana e cea mai, mai ardiatória in momentul de facia, fiinduca póte atrage dupa sine si o conflagratiune europeaná, déca nu se va compune pe calea transactionii si invoirii imprumutate. Impregiurarea, cumca Austri'a se reintórce la politic'a federativa, deschidiendu acesteia perspectivele de a confaptui la deslegarea causei Schleswig-Holsteiane, a castigatu in catuva atragerea simpatieloru staturiloru medinale catrapoliti'a ei. Cu tóte acestea Bavari'a, Sachsoni'a si Würtemberg'a voru a inchiaia intre sine o conventiune, cá se puna pe pitioru de batsia o armata de 80.000 spre a ocupá si apará Sachsoni'a in contra navalirei Prusiei, care si din partea acést'a si teme atacarea.

Intr'aceea partit'a liberala republicana din Germani'a inca si redica capulu, dandu publicitatiu manifeste, in care provóca pe regele Prusiei, cá se redice flamur'a revolutiunii spre a creá o Germania una si nedepartia. Republicanii ad. jóca intocma aceeași rola faoia cu regele Prusiei pentru unirea Germaniei, care o jocara italianii facia cu Victoru Emanuelu pentru unit'a Italia. Unu astufeliu de documentu publicá chiaru si „Wiener Abendpost“ dela Brusel'a dadatu din 2 Apr., elu cuprinde, ca partit'a republicana in resbelulu Austriei cu Prusi'a pretinde dela acésta o lupta intocma de fierbinte si resoluta cá si eum fú ceea a italianiloru in contra pré multoru domniri; italianii nu se voru aruncá in resbelu, pana candu Prusi'a ou prim'a victoria si va scrie devis'a libertatii pe flamurile sale; partit'a republicana in Europ'a si mai veratosu cea din Itali'a protestésca in contra la orice resbelu ce ar avé unu caracteru de resbelu de cabinetu si va privi pe un'a asia potere de inimiculu seu naturalu; si candu poterile resbelitórie voru fi ostenite si slabite de lupta, partit'a republicana va redica ea fruntea; ér' déca Prusi'a va jucá mai buna rola decatu Victoru Emanuelu, partit'a republicana i va stá intr'ajutoriu la lupt'a in contra Austriei; altufeliu inse fara prospectu de introducerea votulu universalu, Prusiei spriginite numai de baionetele despotice, va responde revolutiunea europeaná candu dechargele ei voru fi slabite, ér' déca Prusi'a va face resbelulu popularu si resbelu de libertate, atunci se traiésca Prusi'a! se traiésca regele Wilhelm invingatoriulu. — Intr'aceea adunarile si reuniunile nationala ale Germaniei si in tóta Prusi'a se opunu la orice miscare resbelica si e curiosu, ca atatu in Prusi'a catu si in Austri'a referintiele interne intre natiuni si regimu se afla incordate — si Bismark, — redimatu in succursulu inaltei aristocatie — si alu

casei domnilor totu are curagiulu a portá resbelu. — Tocma citimu, ca Richter, unu generalu rusesou sosi la Vien'a cu o scrisóre autografa catra imperatul si cu alta catra regele Prusiei, si porni catra Berlinu, oine soi póte ca si in caus'a aliantiei nordice, séu a impacarii diferintiloru.

Not'a Prusiei din 5 Apr. tramisa la cabinetulu de Vien'a cá responsu la not'a austriaca din 31 Martiu imputa Austriei, ca a avutu intentiuni agresive, fienduca dela 13/3 inóce a pusu la cale concentrarea de armata in Boemi'a si ea Prusi'a spre a intempiná pericululu a fostu silita a inarmá, inse dupa expresiunile notei austriace si ea dechiara „ca nimicu nu e mai departatu de intentiunile regelui, decatu unu resbelu agresivu in contra Austriei“. Acésta dechiaratiune se primi in Vien'a cá unu ce de seriozitate profunda. S'a facutu o conferintia de statu, la care se aflá c. Belcredi, min. de fin. c. Larisch si presiedinte deregatoriei supreme de controla c. Mercandin, gubernatorulu bancei br. de Pipitz si chefulu de sectiune br. de Beke si se suna, ca idea fundamentala a conferintiei erá indreptata spre midioloculu de a eda — note erariale de statu (Reichsschatzscheine) — in lips'a financiála. — De altminte trelea unu diplomatu austriacu isi dede judecat'a asupra notei ultime a Prusiei, ca ea e calificata a astepta o replica cu armele soóse. Va se dica, ca caus'a austro-prusiana n'a perdutu nemica din caracterulu seu celu amenintatoriu, si se scie, ca c. Mensdorf in responsulu novisimu a pretinsu desarmarea séu mai bine diu demobilisarea din partea Prusiei. —

Se trecemu la Francfurtu, acolo in 9 Apr. in sied. federatiunei dede Prusi'a una propunere pentru reformarea federatiunei pe principale sale, care suna: „Se se conchiame o adunare prin alegeri directe si votu universalu pe diu'a ce se va defige mai deaprópe, spre a primi proiectele regimeloru germane pentru una reforma a constitutiunei federatiunei si a se consulta asupra, pana atunci inse prin impreuna intielegerea regimeloru se se fipsese mai bine acele proiecte.“ Acestu pasu alu Prusiei ignorésa incercarile austriace, facute in Francfurtu in caus'a acésta, de unde ér' se mai nutiesce antagonismulu intre aceste 2 poteri. Va se dica, ca resbelulu e neincungiurabilu. —

Cronica esterna.

ROMANIA. Bucuresti 30 Martiu. Depesiele cele mai próspete sosite dela Parisu in obiectulu amanarii conferintiei asupra Principatelor unite romane au facutu la prim'a certire felurite impresiuni; inse hotarirea poteriloru si declararea lor, ca vointi'a natiunala a Romaniei trebe se se respectese, si fienduca in principiu poterile garanti nu voru, nu potu, dar' neci nu trebe se voiéscá alta, decatu singuru numai prosperitatea Romaniei, n'a lasatu neci pe unu minutu se se indoiéscá romanulu celu adeveratu si cu anim'a la loculu seu a crede cu firmitate, ca sórtea lor se afla astadi si de catra poterile garanti depusa in mau'a lor. Si in adeveru, ca departe de vreunu descuragiú séu uimire totu romanulu se ocupa acum cu mai flagranta nisuintia a aruocá celu pucinu cate o pétra la fundamentulu edificiuului prosperarii statului romanu. Adunarile publice, private consultatórie se tienu cu tóta libertatea. Preste tóta tiér'a s'au ramuritu oomitete conducatórie de alegeri la viitóri'a camera. Celu de aici tienu pana acum in sal'a ministeriului de cultu trei siedintie, in care cea de antaia se intemplara si unele neocuvintie casionate prin iperzelulu unoru ultra liberali, cari de comunu stau numai cu unu pasu departe de tiranúti absolutisti, fienducu se credu pre sene a representá intrég'a natiune, cá cum ar fi totu atatea natiuni romane cati tieranuti esira din gaócea ultra liberalistiloru séu precum i numessu in occidentu proudhoniuu cu socialisti, cari ar trebui esilati in epoc'a acést'a din midioloculu Romaniei, cá se nu-i strice mai multu decatu ei folosescu cu liberalismulu loru celu extravagantu, ad. neci Nestorulu literaturii din Principate Eliadu Radulescu nu potú scapá neinsultatu! — Ear' adunarile celelalte decursera mai omenesce, si facunduse oomitetu centralu

in Bucuresti, acést'a a facutu provocari si acum se constituie prin tóte districtele cate unu comitetu, ba si prin orasie si prin comunitati, cari acestea se punu in relatiuni cu oomitetele districteloru si acestea cu celu din Bucuresti spre a dá tonu la alegerele viitórie, cari din partea regimului nu voru influentiare, déca nu voru fi cumva din partea ultraistiloru mai multu si deoatu s'ar cadé. Inse patriotii cei adverati nu si voru pone manile in sintu, ci voru apará depin'a si conscientiós'a libertate de alegere.

Guardi'a natiunala, care altumintrelea s'ar poté numi plutocratica, unu amestecu cu esenocratica séu strainismu, care nu cam poté avé tóte calitatile de a sustiené garanti'a libertatiloru romane cá atare, ci poté numai mai romanita, s'a infiintatu in Bucuresti si se va infiintá si in celelalte vre-o 52 orasie. Soimu inse, oa min. de resbelu maiorulu Lecca, cá unu feliu de contrabalansare propusese disolvatei camere redicarea duoru bataliune de vanatori in numeru de 4000 juni, si camer'a aplacidase aceea propunere. Acum min. de resbelu si emise urmatórea provocare catra junimea romana:

Apelu la junimea romana.

Camer'a electiva, prin bugetulu anului ourentu, a votatu cererea inca a doue bataliune de vanatori si doue baterii de artilerie.

Bataliunele de vanatori si bateriile de artilerie se infiintésa in Bucuresti.

Pana la venirea inse a contingentulu necesariu pentru implinirea lor, sunt lipsuri multe de ómeni.

Tineri romani! A ve inrola de buna voia intr'ensele este a imbracisá carier'a cea mai nobila!

Pe lunga acést'a, inrolandu-ve de buna voia, dati probe invederate de patriotismulu vóstru, astadi mai cu séma, candu osténulu romanu poté fi chiamatu a face o bunaintrebuintiare de arm'a lui.

Conformu regulamentulu din 20 Iuliu an. 1865, inrolarile de buna voia se primescu de siefii corpuriloru.

Verst'a trebe se fia de 17 ani celu pucinu si 30 ani celu multu.

Se se bucre de drepturile séle civile.

Tineri romani! Sunt siguru de mai nainte ca animile vóstre voru bate la acestu apelu si ve veti întrece a veni se ve gramaditi supu drapelulu gloriosu alu Romaniei.

Ministru de resbelu, maioru Lecca.

Din lumea literara: Conte C. Rosetti Mecenatele nostru fundésa unu diurnalu besericescu „Eclesia“ si provóca la spriginirea lui din tóte partile.

Programa „Eclesiei.“

diariulu ebdomadariu moralo-relegiu, sub redactiunea H. C. Sc. comite de Rosetti si a archimandritulu Clemente Nicolao.

Intr'acésta bine-cuventata de Ddieu tiéra, patri'a nóstra, dela descalecarea romaniloru pana astadi nici odata Sant'a nóstra relegiune nu a fostu atatu de bantuita si prigonita, ca sub Domni'a colonelulu Cusa, si nici odata apostolii ei cei adeverati nu au fostu atatu de de dispretiuiti si nebagati in séma.

Cusa a cadintu, si scriptur'a s'a implinitu: incatu astadi putemu dice cu dreptu ouventu, „Vediut'am pre celu nelegiuitu prea inaltiandu-se si ridicandu-se mai presu de chedrii Livanului; intorsum'am si éta nu erá; si l'amu cautatu pre elu si nici urmele lui nu s'au aflatu.“

Parintesculu nostru guvernulu de astadi, in a se adena pietate, indata ce au luatú carm'a tierei, au si manifestatu, ca va sfarimá tóte nelegiurirele fostulu Domnu, si le va sfaram'a de siguru, si scriptur'a se va implini: „Pune-voiu stavilu intreprinderiloru celor nesocotite ale nelegiuitulu si man'a mea va sfarama lucrurile lui. „De cate-ori manile nelegiuitulu, dice Sf. Gregorie Nazianzulu, au voitu se inaltie slabele lui lucrari, man'a lui Ddieu le-au darapanatu pre ele.

Intr'anu asemenea critica timpu pentru Sf. nóstra relegiune, Sf. nóstra beserica, amu voitu in mai multe randuri a fondá unu diariu, carele se sustiena drepturile si institutiunile Eclesiei s'au besericele nóstre natiunale; si batendu la mai multe usi nu am potutu isbuti. — Acum inse providinti'a divina aducundu aci pe prea cuvios'a s'a archimandritulu Clemente Nicolao, redactorele multu pretiosulu diurnalu beseri-

cescu „Preotulu“, persóna sunoscuta in Moldov'a pentru eruditiunea s'a, fostulu rectore si profesoriulu din Socol'a, éra astadi profesoare de istori'a universala si eclesiastica la seminariulu din Bucuresti, si binevoindu a acceptá o asemenea propunere, dorinti'a mea este ajunulu implinirei ei. Unu diariu eclesiasticu, sub numele de „Eclesia“, va apare in ourendu indata dupa Sfintele Serbatori ale Pasciloru.

Institutiunile besericele nóstre stramosiesci, independinti'a besericele romane, in conformitate cu constitutiunea caracteristica besericele ortodoxe in genere, infiintarea uniu sinodu cu atributiunile prevediute prin canóne, neanonioitate si neadmisibilitatea tuturor legiloru octroiate besericele nóstre de guvernulu cadintu, drepturile si datoriile reciproce ale clericiloru si mireniloru; in fine, moral'a evangelica: Éta materiile ce au a se desvolta si trata in diariulu nostru.

Catu despre ougetarile redactoriloru relativi la acésta intreprindere, publiculu romanu cetitoriu, ouoscundu-le mai multu séu mai pucinu de mai nainte, nu avemu nevoia de a le mai representá.

Diariulu nostru, destinatú a circula si intre preotimea sateloru Romaniei, pe unde cultur'a clerului este inca fórté marginita, limb'a de care ne vomu servi, va fi deocamdata mai multu aceea besericesca intielésa de toti in genere.

Cu ajutoriulu lui Ddieu deci, si in speranti'a de a avea concursulu tuturor romaniloru iubitori de Ddieu si credintiosi besericele stramosilora nóstri, intreramu in stadiulu, la carele ne chiorama interesu besericele romane, celei atatu de invaluite, cotropite si nedreptate in prezentu.

Diariulu va esi pe septemana, o cóla in patru. Pretiulu va fi 14 sfanti pe anu, 7 pe diumetate anu. Abonamentele se facu, in Bucuresti, la Redactiune, in Bastite No. in districte la corespondinti.

H. C. Sc. comite de Rosetti.

FRANCA. Parisu 6 Apr. Cetimu in diurnalele straine, cumca conferintia pentru Principatele unite romane, si-a rezervatu readunarea s'a, indatace evenimentele din Principate voru cere necesitatea conferintiei. —

Principele Napoleonu, gen. Lamarmora si unu solu prusianu tienura conferintie si rezultatulu tó, ca prorumpendu cumva resbelu intre Austri'a si Prusi'a o armata italiana indata se va pune in miscare séu catra Veneti'a séu catra Tirolu, ér' Franci'a concentrésa in tacere o armata observatória. Garnisónele dela Metz, Luneville, Argentoratu etc. se imarescu si guardi'a imperatésca cá reserva va esi in tabera la Chalons, unde 2 regimente de voltigeri inca mergu la tabera acum, pecandu dealtadata mergea in Iuniu. — Asia Franci'a si Itali'a inca se afla vighiandu. —

Telegramu lui „Kr. Ztg. Vien'a 13 Aprilu. Burs'a o cuprinsa de friguri scutiuitórie; resbelulu se pare neincungiurabilu, Prusi'a 'lu vre, Austri'a nu se póte invoii cu pretensiunile Prusiei. Conferintie dese de ministri. Alianti'a secreta intre Prusi'a si Itali'a se fia inchiajata. Cortelulu generalu prusianu va se asiédia in Görlitz (Silesi'a prusica). — Déca Romani'a ar face dificultati Rusi'a si Austri'a ar avé a restatori ordinea.“ (Pasagiulu din urma nu'lu precepemu, pana susta garanti'a Europii pentru neamestecu in caus'a interna a Romaniei. — R.)

Pretipurile bucateloru in plati'a Brasiovului.

(Mesur'a se ia in galet'a de Ardélu, din care doua facu trei mesure austriace.)

Aprile 13 n. 1866.

Gráu curatu galeta 6 fl. 30 cr., de midilocu 5 fl. 70 cr., amestecatu 4 fl. 86 cr. —

Secara 3 fl. 99 cr., Papusoiu (cucurusu) 3 fl. 90 cr., Ordiu 3 fl. 60 cr., Ovesu 1 fl. 56 cr., Cartofi 1 fl. 20 cr.

Cursurile la bursa in 13. Aprile 1866 sta asia:

Galbini imperatesci — — 5 fl. 8 cr. v.
Augsburg — — — 106 „ 75 „